

ת"פ 143/02/06 - פרקליטות מחוז מרכז מיסוי וכלכלה נגד אלכסנדר איידלין, מיכאל שוטלנד, מ.א.ש.א כחול בע"מ, סרגיי פטקובסקי, פאסט שמירה ניקיון ואחזקה בע"מ

בית משפט השלום בפתח תקווה

ת"פ 143-02-06 פרקליטות מחוז מרכז מיסוי וכלכלה
נ' איידלין ואח'

בפני כב' השופטת הבכירה ניצה מימון שעשוע
בעניין: פרקליטות מחוז מרכז מיסוי וכלכלה

המאשימה

נגד

1. אלכסנדר איידלין
2. מיכאל שוטלנד
3. מ.א.ש.א כחול בע"מ
4. סרגיי פטקובסקי
5. פאסט שמירה ניקיון ואחזקה בע"מ

הנאשמים

גזר דין

א. האישומים בהם הורשעו הנאשמים בהכרעת הדין:

הנאשמים הורשעו לאחר שמיעת ראיות ממושכת בצבר עבירות של זיוף ומרמה בנסיבות מחמירות, הכנת פנקסי חשבונות כוזבים והתחמקות מתשלום מס, כמפורט להלן.

באישום הראשון:

ביחס לנאשם 1 (להלן: **איידלין**) - 42 עבירות של זיוף מסמכים בנסיבות מחמירות.

42 עבירות של שימוש במסמך מזויף בנסיבות מחמירות.

42 עבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות.

ביחס לנאשם 2 (להלן: **שוטלנד**) - 23 עבירות של זיוף מסמכים בנסיבות מחמירות.

21 עבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות.

עמוד 1

ו-21 עבירות של שימוש במסמך מזויף בנסיבות מחמירות.

באישום זה, איידלין ושוטלנד הורשעו בכך שהנפיקו מאות מסמכים כוזבים ומזוייפים - תלושי שכר, מכתבי פיטורין ואישורי מעסיק, של חברות ששימשו כמנה"ח שלהן, וכן של חברות נוספות שהיה להם נגישות אליהן, וזאת ללא ידיעת מנהליהן ותוך ניצול מעמדם כמנה"ח בחברות הנ"ל או נגישותם אליהן. אתהמסמכים המזוייפים מסרו איידלין ושוטלנד לאנשים שפנו אליהם, לאחר שפעילותם הפלילית הנ"ל התפרסמה מפה לאוזן, כדי לתבוע בעזרתהמסמכים המזוייפים קצבאות שונות מהמוסד לביטוח לאומי. כתוצאה ממסירת המסמכים המזוייפים לפונים, שילם הביטוח הלאומי סכומי כסף להם לא היו ה"לקוחות" זכאים אלמלא הצגת המסמכים המזוייפים והעובדות הכוזבות שהתיימרו להוכיח. בחלק מהמקרים הנאשמים אף מסרו ללקוחותיהם את מספרי חשבונות הבנק שלהם לצורך הפקדת כספי המל"ל, כשלאותם פונים לא היו חשבונות בנק או שהיו מוגבלים.

הנאשמים ביצעו את עבירות הזיוף והמרמה תמורת סכומים שגבו מהלקוחות בסך מאות שקלים לכל תלוש או מכתב. נקבע כי הנסיבות המחמירות נובעות משיטתיות דפוסי הפעולה של הנאשמים, מהיקף העבירות ומהיותם מנהלי חשבונות האמונים על הגשת דו"חות אמת למוסדות המדינה ויש הסתמכות של מוסדות אלה על האישורים והמסמכים שהם מנפיקים.

באישום השני:

ביחס לאיידלין - עבירה אחת של זיוף מסמך.

עבירה אחת של סיוע לאחר לקבלת דבר במרמה.

ביחס לשוטלנד - שלוש עבירות של שימוש במסמך מזויף בנסיבות מחמירות.

שתי עבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות.

עבירה אחת של נסיון לקבלת דבר במרמה.

אישום זה עניינו זהה, אלא שהוא מתייחס לשלוש תביעות שהגיש שוטלנד למל"ל עבור עצמו, בשנים 1999-2002.

באישום השלישי:

ביחס לנאשמים 1-3 - שתי עבירות של עזרה לאחר להכין ולקיים פנקסי חשבונות כוזבים או רשומות אחרות כוזבות.

שתי עבירות של עזרה לאחר תוך שימוש בעורמה ותחבולה.

ביחס לנאשמים 4-5 (להלן: **פסטובסקי, פאסט**) - שתי עבירות של הכנה וקיום של פנקסי חשבונות כוזבים או רשומות

אחרות כוזבות וכן שתי עבירות של שימוש במרמה, עורמה ותחבולה במטרה להתחמק מתשלום מס.

ביחס לאישום זה נקבע כי פסטובסקי, שוטלנד ואיידלין תכננו וביצעו במשותף הפקת חשבוניות מס כוזבות מהנאשמת 3 (להלן: **מאשא**) שבשליטת שוטלנד ואיידלין, לצורך הכללתן כתשומות בספרי פאסט. זאת, כדי להגדיל את הוצאותיה המדווחות של פאסט ולהפחית את חבות המס שלה.

איידלין ושוטלנד הורשעו גם בהפקת חשבוניות מס כוזבות של חב' וילנר שבשליטת איידלין, לצורך הכללתן כתשומות בספרי מאשא, כדי ליצור לה תשומות פיקטיביות, וכן חשבוניות מס פיקטיביות של חב' אלכסנדרוב.

החשבוניות הפיקטיביות שהנפיקו איידלין ושוטלנד היו כלהלן:

חשבוניות של מאשא לפאסט בגין אספקת כח אדם לביצוע עבודות נקיון, בסך 1,320,882 ש"ח (בחודשים ספטמבר '04 - ינואר '05);

חשבוניות של חב' וילנר למאשא בסך 994,997 ש"ח בגין אספקת כח אדם/הסעות (באותה תקופה);

חשבוניות של חב' אלכסנדרוב למאשא בגין רכישת מכונות ניקוי בסך 241,915 ש"ח.

החשבוניות של חב' וילנר ואלכסנדרוב הוכללו כתשומות בספרי מאשא ואלה של מאשא הוכללו כתשומות בספרי פאסט.

בהתאם לחשבוניות אלה, הועברו כספים בהתאם לחשבוניות מדי חודש מפאסט למאשא, מאשא הוציאה תלושי שכר ושיקים למשכורות עובדי פאסט שנרשמו כעובדיה בחלק מהכספים, והעבירה את יתרתם - בסך מאות אלפי ש"ח בסה"כ, לחב' וילנר, אשר אף היא הוציאה תלושי שכר בחלק מהסכומים והעבירה את היתרה במזומן או בשיקים פתוחים לפאסט. בדרך זו חזרו הכספים לפאסט, בניכוי עמלה בסך 10% שקיבלה מאשא, ופאסט הקטינה את חבות המס שלה.

מאשא מצידה הכלילה בספריה חשבוניות פיקטיביות של חב' וילנר ואלכסנדרוב, כדי לאזן את הכנסותיה ולא ליצור חבות מס, ואילו לגבי חב' וילנר ואלכסנדרוב, שהיו חברות ריקות מתוכן שבעלי המניות שלהן הסכימו לרישומן על שמם תמורת נזיד עדשים, או שעמדו לעזוב את הארץ ולחמוק מזרוען של רשויות האכיפה, הושארה בספריהן "שוקת שבורה" של הכנסות ללא הוצאות, מאחר שממילא לא היה מי שיידרש לשלם את המס.

באישום הרביעי:

ביחס לאיידלין - חמש עבירות של השמטת הכנסה מדו"ח, שש עבירות של שימוש במרמה, הונאה ותחבולה במטרה להתחמק ממס.

ההשמטה מהדו"חות היא לגבי ההכנסות ממכירת מסמכים מזוייפים כמפורט באישום הראשון; ההכנסות ממכירת חשבוניות כוזבות לפאסט כמפורט באישום השלישי; וההכנסות מפעילותו בניכיון שיקים והלוואות בריבית בין השנים 2000-2004.

ביחס להכנסות שהיו לאיידלין מהפעילות הפלילית של מכירת מסמכים מזוייפים (תלושי משכורת, אישורי מעסיק ומכתבי פיטורין) נשוא האישום הראשון, לצורך הצגתם למל"ל וקבלת דמי אבטלה או דמי לידה, הוכחו 42 מקרים שבהם בוצעו העבירות דנן ע"י איידלין ונקבע כי כל מסמך מזוייף נמכר בסך ממוצע של 300-500 ש"ח לכל תלוש. נקבע כי איידלין העלים הכנסות בסך של עשרות אלפי ש"ח לפחות, שנצמחו לו מפעילות פלילית זו.

ביחס לפעילות הפלילית נשוא האישום השלישי, של הפקת חשבוניות כוזבות של מאשא לפאסט כנגד תשלום עמלה של 10% מסכום החשבוניות ללא מע"מ, נקבע כי איידלין קיבל, באמצעות מאשא שהיתה בשליטתו יחד עם שוטלנד, כספים בסך של מעל 1.3 מיליון ש"ח מפאסט, כאשר מרוב הסכום שעליו הוצאו חשבוניות של מאשא, ניתנה עמלה של 10% מפאסט למאשא. סכום העמלה הכולל למאשא היה 128,000 ₪, ומתוכה נתקבלה כמחצית ע"י איידלין. ההכנסות הלא מדווחות מפעילות פלילית זו היו איפוא בסדר גודל של עשרות אלפי ₪.

ביחס להכנסות מפעילות ההלוואות בריבית וניכיון השיקים, נקבע כי גם בהתחשב בכמות השיקים החוזרים, הרי שלנוכח מחזור הפעילות ואחוז הרווח החודשי, ההכנסה הבלתי מדווחת של איידלין בשנים 2000-2004 מפעילות ההלוואות וניכיון השיקים היתה בסדר גודל כולל של מאות אלפי ש"ח.

באישום החמישי:

ביחס לשוטלנד - ארבע עבירות של השמטת הכנסה מדו"ח, חמש עבירות של שימוש במרמה, עורמה ותחבולה במטרה להתחמק מתשלום מס.

המדובר בהשמטת הכנסות מדיווחיו לרשויות המס, ממכירת מסמכים מזוייפים כמפורט באישום הראשון; בהעלמת הכנסות מדו"חות שערך כמנה"ח עצמאי; ובהשמטת הכנסות ממכירת חשבוניות כוזבות לפאסט כמפורט באישום השלישי.

ביחס להכנסות שהיו לשוטלנד מהפעילות הפלילית של מכירת מסמכים מזוייפים (תלושי משכורת, אישורי מעסיק ומכתבי פיטורין) נשוא האישום הראשון, לצורך הצגתם למל"ל וקבלת דמי אבטלה או דמי לידה, הוכחו 21 מקרים שבהם בוצעו העבירות דנן ע"י שוטלנד ונקבע כי כל מסמך מזוייף נמכר בסך ממוצע של 300-500 ש"ח לכל תלוש. נקבע כי שוטלנד העלים הכנסות בסך של עשרות אלפי ש"ח לפחות, שנצמחו לו, כבעלים של מאשא ובאופן אישי, מפעילות פלילית זו.

ביחס להכנסות מדו"חות שערך שוטלנד כמנה"ח עצמאי, הוכח כי הוא לא כלל בדו"חות שהגיש לשנים 2000 עד 2003 כולל את הכנסותיו מהכנת דו"חות אישיים והצהרות הון שעשה למשרד אוה מנקביץ', עבורם קיבל \$100 לדו"ח, ובסך

ביחס לפעילות הפלילית נשוא האישום השלישי, של הפקת חשבוניות כוזבות של מאשא לפאסט כנגד תשלום עמלה של 10% מסכום החשבוניות ללא מע"מ, נקבע כי שוטלנד קיבל, באמצעות מאשא שהיתה בבעלותו המלאה ובשליטתו יחד עם איידלין, כספים בסך של מעל 1.3 מליון ש"ח מפאסט, כאשר מרוב הסכום שעליו הוצאו חשבוניות של מאשא, ניתנה עמלה של 10% מפאסט למאשא. סכום העמלה הכולל למאשא היה 128,000 ₪, ומתוכה נתקבלה כמחצית ע"י שוטלנד. מכאן שהכנסותיו הלא מדווחות מפעילות פלילית זו היו בסדר גודל של עשרות אלפי ₪.

הערכים החברתיים הנפגעים ומתחמי הענישה:

הערך החברתי הנפגע כתוצאה מביצוע העבירות הוא הפגיעה בעקרון השוויון בפני החוק בתחום המיסוי ובתחום הזכאות להטבות מהמל"ל, כאשר קיימת גם פגיעה בשיקול הדעת של המרומה - המל"ל שהעניק את ההטבות הסוציאליות ללקוחות הנאשמים 1-2, שלא על פי זכאותם האמיתית.

עבירות הזיוף, ההונאה והמרמה של הנאשמים פגעו בקופה הציבורית, והדבר הינו בגדר שיקול לחומרא.

מידת הפגיעה בערכים הנפגעים הינה רבה, לנוכח הניצול לרעה של האמון שנותר מוסדות המדינה למסמכים המונפקים ע"י מנהלי חשבונות דוגמת הנאשמים, וכן השיטתיות, התכנון המוקדם, ההיקפים הכספיים הגדולים והתמשכות העבירות על פני שנים (לעניין סעיף 40ג. לחוק העונשין). מידת אשמתם של הנאשמים בעבירות בהן הורשעו הינה גבוהה, נוכח היותם אנשים מבוגרים ומשכילים המודעים היטב להיבטים הפליליים של מעשיהם, והיותם הגורמים הדומיננטיים בביצוע העבירות (לעניין סעיף 40ב. לחוק העונשין).

בעניינו של פסטובסקי, נדחתה הטענה כי במועדים הרלוונטיים לאישום השלישי היה מעמדו בפאסט מעמד של שכיר גרידא, וכי לא היה לו אינטרס כספי בביצוע העבירות כי עדיין לא היה בעל המניות בפאסט, אלא רכש את המניות שלושה חודשים לאחר מכן. נקבע בהכרעת הדין, כי פסטובסקי היה בעל העניין והרוח החיה בפאסט בכל התקופה נשוא האישום השלישי, וכי הוא נמנע מזימון בעלי המניות הרשומים דאז כעדים מטעמו, לתמיכה בטענה כי היה מנהל עבודה שכיר בלבד, בעוד שכל הראיות מצביעות עליו כמתכנן ומבצע העבירות ולא כשלוחם של אחרים.

לאור עקרון ההלימה, שהוא העקרון המנחה בענישה, יש לגזור על הנאשמים עונש אשר ישקף את חומרת מעשיהם ומידת אשמתם.

מדובר בעבירות המתבצעות בחדרי חדרים, בהסכמה הדדית בין הצדדים לביצוען, כאשר לכל המעורבים יש אינטרס משותף שלא לחשוף את ביצוען, כך שגילויו הינו קשה והרווח הכספי שבצידן - רב. לפיכך יש לתת משקל נכבד בענישה בעבירות אלה לשיקול של הרתעת הרבים, בהתאם לסעיף 40ז. לחוק העונשין.

לעניין מדיניות הענישה הנהוגה בעבירות מסוג זה, נפסק בע"פ 8281/15 **זיד גדיר נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו), מפי כב' השופט שוהם:

"בעבירות שעניינן הונאת רשויות המס, כמו גם בעבירות מרמה והונאה כלפי המוסד לביטוח לאומי, ניתן להצביע על מנעד רחב של עונשים. עם זאת, ניכרת מגמה ברורה של החמרה בדינם של אותם עבריינים, אשר שולחים את ידם בקופה הציבורית ופוגעים קשות בעקרון השוויון בנשיאה בנטל המס, ובעקיפין גם במרקם החברתי בישראל. יפים, לעניין זה, דבריו של השופט א' רובינשטיין (כתוארו אז) ברע"פ 7135/10 חן נ' **מדינת ישראל** [פורסם בנבו] (3.11.2010):

"יש המתפתים לראות עבירות מס, שאין הנגזל האינדיבידואלי בהן ניצב לנגד העיניים והרי הוא הציבור כולו, 'חסר הפנים' כביכול - במבט מקל. לא ולא. אדרבה, בית משפט זה, עוד משפט זה, עוד משכבר הימים, ראה אותן בחומרה וקבע 'כמדיניות רצויה, שלא לאפשר ריצוי עונש מאסר בעבודות שירות כשהמדובר בעבירות פסקליות' [...]. אכן, רבים מעברייני המס הם אנשים שייראו כנורמטיביים ביסודם, אשר לא ישלחו יד לכיס הזולת - אך אינם נרתעים משליחת יד לכיס הציבורי. לכך מחיר בענישה."

"נכון הדבר, כי המערערים הינם אנשים נורמטיביים ביסודם, אשר מנהלים, ככלל, אורח חיים תקין, בכל מסגרות החיים שלהם. למערערים אין עבר פלילי (...). ואולם, כפי שעולה מפסיקתו של בית משפט זה, בעבירות מסוג זה המדובר בדרך כלל באנשים נורמטיביים, אשר זה להם המפגש הראשון עם רשויות אכיפת החוק. לפיכך, נקבע כי בעבירות כגון דא, יש ליתן, ככלל, עדיפות לשיקולי ההרתעה האישית והכללית על פני נסיבותיו האישיות של הנאשם, וזאת, לצורך שמירה על ערכי השוויון בנשיאה בנטל המס והגנה על הקופה הציבורית (ע"פ 4316/13 **מדינת ישראל נ' חנ'אמה** [פורסם בנבו] (30.10.2014); ע"פ 2636/12 **עזבון המנוח יהושע שלוש ז"ל נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו] (5.3.2013); ע"פ 2555/13 **נחמיאס נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו] (9.1.2014)). מונחים על פי גישה זו, יש מקום לעמדה עונשית מחמירה כלפי מעלימי המס, וכלפי אלו המבצעים מעשי מרמה והונאה כמו המערערים, בכדי לשרש את התופעה או להביא, ככל הניתן, לצמצומה (וראו האמור בע"פ 624/80 חברת וייס ארנסט נ' מדינת ישראל, פ"ד לה (3) 211, 218-217 (1981) מפי השופט (כתוארו אז) א' ברק)".

הדברים יפים לענייננו.

בהתאם למדיניות הענישה הנהוגה בערכאות השונות, בעבירות מרמה, העלמות מס, חשבוניות פיקטיביות ועבירות קשורות, נגזרו על נאשמים בעבירות דומות במספרן, בתקופת ביצוען ובהיקפן הכספי עונשי מאסר ממושכים, של מספר שנות מאסר בפועל, גם כאשר היה מדובר באנשים שניהלו חיים נורמטיביים עד להסתבכותם. ענישה מקלה של מאסר בעבודות שירות נקבעה רק במסגרת הסדרי טיעון שנועדו למנוע ניהול משפטי הוכחות ממושכים, לגבור על קשיים ראייתיים בחלק מהמקרים, לאחר הסרת מחדלים ו/או לנוכח נסיבות אישיות ורפואיות חריגות, או כאשר מדובר בכשלון נקודתי אחד פעמי.

בהתאם למעשי העבירה ונסיבותיהם, ובהם התכנון והתחכום, הדומיננטיות בביצוע העבירות, השיטתיות וההתמשכות שלהן, ניצול מעמדן של איידלין ושוטלנד כמנהלי חשבונות מוסמכים, היקף הפגיעה בקופה הציבורית מבחינה כספית,

העובדה כי העבירות בוצעו למטרת רווח קל ושיפור רמת החיים של הנאשמים על חשבון הקופה הציבורית, ולא מחמת צורך קיומי, וכן בהתחשב במדיניות הענישה הנהוגה, אני קובעת מתחמי ענישה כלהלן.

לגבי האישום הראשון, במשך כשבע שנים, בין 1997 ל-2004, תכננו והוציאו לפועל הנאשמים 1-2 את תכניתם להונות את רשויות המדינה, באמצעות זיוף תלושי שכר והגשת תביעות כוזבות למל"ל, תמורת סכומי כסף המצטברים לעשרות אלפי ₪ שגבו מלקוחותיהם, כשמנגד, נגרעו מן הקופה הציבורית סכומי כסף גדולים בהרבה, ששולמו שלא כדין לאותם "לקוחות", על סמך מעשי הזיוף והמרמה של הנאשמים. בסופו של דבר, החזירו רוב הלקוחות את הסכומים שהתקבלו ביתר למל"ל, לאחר ניהול הליכים חקירתיים ומשפטיים נגדם, אך אין בכך כדי להפחית מחומרת מעשיהם של הנאשמים, שניצלו את מעמדם כמנהלי חשבונות כדי לייצר מסמכים כוזבים. יודגש, כי הנאשמים לא פעלו כ"רובין הוד" במטרה להיטיב עם עניי עירם, אלא אך ורק במטרה להפיק רווח קל לכיסיהם, ממעשי הזיוף ומהונאת הקופה הציבורית. לגבי איידלין הוכחו 42 מקרים, ולגבי שוטלנד - 21 מקרים. הסכום הכולל שהוצא במרמה מהמל"ל הינו מעל מליון ₪.

לגבי האישום השני, שעניינו זהה אך מדובר בו בשלוש תביעות שהגיש שוטלנד למל"ל עבור עצמו, בשנים 1999-2002, הורשע איידלין בזיוף מסמך ובסיוע לאחר לקבלת דבר במרמה. שוטלנד הורשע בשלוש עבירות של שימוש במסמך מזויף בנסיבות מחמירות, שתי עבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות ונסיון לקבלת דבר במרמה.

בהתחשב בזהות העבירות והתקופה, אני רואה לנכון לקבוע מתחם אחד לעבירות באישום הראשון והשני.

מתחם הענישה בגין אישומים אלה לגבי איידלין הינו בין מאסר בפועל של שנה וחצי לבין מאסר בפועל של שנתיים וחצי, וענישה נלווית של מע"ת וקנס. לגבי שוטלנד - בין מאסר בפועל של שנה לבין מאסר בפועל של שנתיים, וענישה נלווית של מע"ת וקנס.

לגבי האישום השלישי, מדובר בקשר פלילי שנרקם בין איידלין, שוטלנד ומאשא לבין פסטובסקי ופאסט, ובוצע במהלך חמישה חודשים, במחצית השניה של שנת 2004 ותחילת 2005, בגינו הורשעו איידלין ושוטלנד (וכן מאשא, שכיום אינה חברה פעילה) בשתי עבירות של עזרה לאחר להכין ולקיים פנקסי חשבונות כוזבים או רשומות אחרות כוזבות ובשתי עבירות של עזרה לאחר תוך שימוש בעורמה ותחבולה. פסטובסקי ופאסט הורשעו בשתי עבירות של הכנה וקיום של פנקסי חשבונות כוזבים או רשומות אחרות כוזבות וכן בשתי עבירות של שימוש במרמה, עורמה ותחבולה במטרה להתחמק מתשלום מס. במסגרת הקשר הפלילי דנן, הוציאו החברות מאשא, וילנר ואלכסנדרוב, באמצעות איידלין ושוטלנד, חשבוניות פיקטיביות לפאסט ולמאשא בהתאמה, בסכום כולל של 2.5 מליון ₪, כאשר חשבוניות אלה הוכללו בספריהן של מאשא ופאסט, במטרה שפאסט תתחמק ממס, ומאשא קיבלה עמלה בשיעור 10% מגובה המס שנחסך לפאסט, עמלה שחולקה בין איידלין ושוטלנד.

מנגד, שקלתי בהקשר לאישום זה את העובדה כי העובדים שלגביהם הוצאו עיקר החשבוניות הפיקטיביות היו עובדים

שאכן עבדו בפאסט, ומשכורותיהם שולמו, כך שאין מדובר בפיקטיביות מוחלטת של ההוצאות שנוקפו בפאסט אלא ביצירת שרשרת העסקה פיקטיבית כדי להקטין את חבות המס של פאסט ולגלגל את חלקה על חברות קש.

לנוכח גובה הסכומים, התכנון והתחכום, מחד גיסא, ולנוכח העובדה שהקשר הפלילי בוצע בתקופה קצרה יחסית של חמישה חודשים, עד למעצר הנאשמים, מאידך גיסא, אני קובעת כי מתחם הענישה לכל אחד מהנאשמים, איידלין שוטלנד ופסטובסקי, הינו בין שנה מאסר בפועל לשנתיים מאסר בפועל.

לגבי האישום הרביעי, מדובר בעבירות העלמת מס של איידלין בכל הקשור בהכנסותיו מהאישומים הראשון והשלישי, כמתואר לעיל, בסדר גודל של עשרות אלפי ₪ לכל אישום, וכן אי דיווח על הכנסותיו מנכיון שיקים בשנים 2000-2004. בהכרעת הדין נקבע כי ההכנסה הבלתי מדווחת של איידלין בשנים 2000-2004 מפעילות ההלוואות ונכיון השיקים היתה בסדר גודל כולל של מאות אלפי ש"ח.

מתחם הענישה ביחס לאישום זה, בהתחשב במשך התקופה הכוללת של העבירות, ריבויין ורציפותן, הינו בין שנה מאסר בפועל לשנתיים מאסר בפועל.

לגבי האישום החמישי, מדובר בהעלמת מס ע"י שוטלנד לגבי הכנסות בסדר גודל של עשרות אלפי ₪ בכל אחד מהאישומים, הראשון והשלישי, וכן בהשמטת הכנסות שקיבל בשנים 2000-2003 בגין טיפול בלקוחות כמנה"ח עצמאי, בסדר גודל של עשרות אלפי ש"ח.

מתחם הענישה ביחס לאישום זה, בהתחשב במשך התקופה הכוללת של העבירות, ריבויין ורציפותן, הינו בין שמונה חודשי מאסר בפועל לשנה וחצי מאסר בפועל.

לנוכח היות העבירות נשוא האישומים הרביעי והחמישי חופפות במידה רבה מבחינת תקופתן ונסיבותיהן את האישומים הקודמים, באשר הן מתייחסות להעלמת הכנסות פרי האישומים הראשון עד השלישי, אני רואה לנכון לחפוף את מרבית הענישה בגינם לענישה בגין האישומים הקודמים, ביחס לאיידלין, ולחפוף אותה במלואה ביחס לשוטלנד. זאת לנוכח הפער בין היקף העלמת המס של איידלין באישום הרביעי מפעילות ההלוואות ונכיון השיקים, לבין היקף העלמת המס של שוטלנד באישום החמישי ביחס לפעילות כמנה"ח עצמאי.

לפיכך אני קובעת כי מתחם הענישה הכולל הראוי לעבירות שביצע נאשם 1, איידלין, הינו מאסר בין שלוש שנים לחמש שנים, בצד מע"ת וקנס.

מתחם הענישה הכולל הראוי לעבירות שביצע נאשם 2, שוטלנד, הינו מאסר בין שנתיים לארבע שנים, בצד מע"ת וקנס.

מתחם הענישה הכולל הראוי לנאשם 4, פסטובסקי, הינו מאסר בין שנה לשנתיים, בצד מע"ת וקנס.

עם זאת, במקרה דנן אין מלאכת קביעת המתחמים מסתיימת כאן, מאחר שבתיק זה הביעה המאשימה עמדתה ביחס למדיניות הענישה ולרף הענישה הראויים לתיק, ביחס לנאשמים 1-2, בעת שהוצג בפני בית המשפט **הסדר טיעון** שגובש בין ב"כ המאשימה לב"כ הנאשמים 1-2. בפברואר 2008, ערב תחילת ההוכחות בתיק, הודיעו ב"כ הצדדים כי הגיעו להסדר טיעון, לפיו יודו איידלין ושוטלנד, בשמם ובשם מאשא, בכל העבירות המיוחסות להם בכתב האישום. הוסכם כי הנאשמים יסירו מחדלים במס הכנסה, מע"מ וביטוח לאומי. בכפוף לכך, יעתרו הצדדים במשותף לגזור על איידלין ארבעה חודשי מאסר בפועל (שלא לריצוי בעבודות שירות), מע"ת וקנס; על שוטלנד שמונה חודשי מאסר בפועל, מע"ת וקנס; ועל מאשא - קנס. הוסכם כי הקנסות יושארו לשק"ד בית המשפט.

הסדר טיעון זה לא יצא לפועל, עקב אי הסרת המחדלים, על אף שניתנה לנאשמים ארכה של שנה תמימה ליישומו מול הרשויות הרלוונטיות. המאשימה טוענת כי הסיבה לכך היא אי רצונם או אי יכולתם של הנאשמים לשלם את הסכומים האמיתיים הנובעים מהעבירות, ואילו הנאשמים טוענים כי חרף מאמציהם והמפגשים שקיימו עם פקידי השומה, לא הוצגו בפניהם סכומים מגובשים ע"י רשויות המס.

לא מצאתי ממש בטענה כי פקידי השומה הם שנמנעו מלקבוע את סכום השומה הנדרש להסרת המחדל, ואיני רואה קשר כלשהו בין טיעוניה של ב"כ המדינה בהליכי ערעורי המס של הנאשמים בשנת 2016 לבין נכונות פקידי השומה להגיע עם הנאשמים להסרת מחדלים מסוכמת בשנת 2008-2009, כאשר מדובר בהסדר טיעון שהינו על דעת המאשימה. הוכח כי הנאשמים איידלין ושוטלנד לא עשו מאומה להסרת המחדלים ולא שילמו כל סכום לרשויות המס לתיקון מחדליהם המיסויים, חרף השנים הרבות שחלפו, ולו גם את הסכומים המגיעים לשיטתם, כפי שהסביר ב"כ הנאשמים בפרוטרוט את סכומי המס שנגעו מקופת המדינה לפי חישוביו בכל אחד מהאישומים.

מדובר בהסדר טיעון מקל ביותר, שאינו מידתי ביחס לריבוי העבירות בהן הואשמו ולחומרתן, בעיקר לגבי איידלין, ושהפרקליטות הסכימה לו כדי לחסוך את ההכבדה שבבירור המשפט מרובה העדים, בכפוף לתשלום מלוא סכומי המס הנגזרים מהעבירות נשוא כתב האישום, ומתוך התחשבות במצבם האישי, הבריאותי והכלכלי של איידלין ושוטלנד. ברם, הסכמת המאשימה להסדר הטיעון המקל, הגם שלא הבשילה לכדי עתירה לבית המשפט לגזור את העונשים המוצעים, לנוכח אי הסרת המחדלים, מחייבת התחשבות והתייחסות בעת קביעת מתחמי הענישה, וזאת כדי לא לשגר לנאשמים מסר מוטעה, לפיו בשל חסרון כיס הם נדונים לעונשי מאסר בפועל הרחוקים כמזרח ממערב מהעונשים שעליהם הוסכם בין הצדדים בעת עריכת הסדר הטיעון, וזאת על אף שבית המשפט לא היה כפוף להסדר הטיעון. כך בפרט, כאשר ההסדר לא היה מבוסס על קשיים ראייתיים (למעט ההכבדה שבניהול ההליך מרובה העדים) ובמסגרתו היו הנאשמים אמורים להודות בכתב האישום במלואו, ללא תיקון לקולא.

פשיטא, שגם מתחם הענישה בעניינו של פסטובסקי מושפע מהסדר הטיעון דנן, מאחר שהעבירות בהן הורשע באישום השלישי זהות בחומרתן לעבירות בהן הורשעו הנאשמים האחרים באישום זה, והם הורשעו גם בצבר עבירות נוספות.

בהתחשב בהסדר הטיעון שהוצג, המשקף את עמדתה העונשית של המאשימה בתנאים של הודאה, חסכון זמן שיפוטי וציבורי והסרת המחדלים, אני קובעת, בהתאמות הראויות למצב בו לא מתקיימים נתוני קולא אלה, את המתחמים בתיק זה כלהלן:

איידלין - מאסר בפועל בין שנה ושלושה חודשים לשנתיים וחצי, מע"ת וקנס.

שוטלנד - מאסר בפועל בין שנה לשנתיים, מע"ת וקנס.

פסטובסקי - מאסר בפועל בין עבודות שירות ברף המירבי לבין שנה מאסר בפועל, מע"ת וקנס.

שיקולי ענישה לגזירת העונש בתוך המתחמים - נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות:

הנסיבה לקולא הבולטת בתיק זה הינה חלוף הזמן - לפי סעיף 40יא.(10). אין חולק, כי חלפו מעל עשר שנים מאז ביצוע העבירות ועד להכרעת הדין וגזר הדין. התמשכות הליכים חריגה זו נבעה הן מהיקף האישומים, מספר העדים וכמות הראיות שהוגשו, הן מעיכובים במשפט שנבעו מנסיון להגיע להסדר טיעון שלא צלח ומהליך של ניהול משפט זוטא לגבי קבילות ההודעות של איידלין ושוטלנד, והן מהעומס על יומן בית המשפט. ב"כ הנאשמים איידלין ושוטלנד ניהלו את הגנת מרשיהם תוך עמידה דווקנית על הוכחת כל תו ותג מאלפי המסמכים הרלוונטיים באמצעות עדים שיעידו על קבילותם, תוך העלאת התנגדויות רבות מספור למסמכים שבסופו של דבר לא היו לגביהם כל טענות הגנה ענייניות, ובאופן שנראה כמכוון "להתיש את היריב" ולדחות את הקץ, ותו לא. ב"כ הנאשמים דנן אף ניהלו משפט זוטא ללא כל בסיס סביר לכך, כפי שנקבע הן בהחלטה במשפט הזוטא והן בהכרעת הדין, באשר רוב רובן של הודעותיהם המפלילות של הנאשמים נגבו לאחר שחרורם ממעצר וכאשר היה להם ייעוץ משפטי.

יחד עם זאת, חרף תרומתם הממשית של הנאשמים איידלין ושוטלנד להתארכות המשפט, אני סבורה כי נוכח חלוף הזמן הרב, של מעל 10 שנים מביצוע העבירות, יש להקל בעונשיהם של הנאשמים, שנגרם להם עינוי דין של שנים, בהם המשפט תלוי מעל ראשם ומעיב עליהם כצל כבד.

אשר לפסטובסקי, בירור משפטו של נאשם זה נכרך, שלא בטובתו, בבירור משפטם של איידלין ושוטלנד. לפיכך, הגם שלנאשם זה יוחס אישום אחד בלבד, ושהוא לא עשה דבר כדי להאריך ולסרב את בירור המשפט, נאלץ פסטובסקי לסבול עינוי דין ממושך עד להכרעת דינו. פסטובסקי אף ביקש לסיים את ההליך נגדו בכופר או בהסדר גישור, ופניותיו לפרקליטות לא צלחו.

לעניין **עבר פלילי** - לנאשמים איידלין ושוטלנד אין עבר פלילי ולא נפתחו נגדם תיקים נוספים בזמן הרב שחלף מאז ביצוע העבירות.

לפסטובסקי יש הרשעה משנת 2008 בעבירות על חוק מע"מ, המתייחסת לדיווחים למע"מ בתקופה נשוא האישום השלישי, ונבעה מהקשיים הכלכליים שפאסט נקלעה אליהם לאחר קריסת החברות מאשא ווילנר עם מעצרו של איידלין ושוטלנד. פסטובסקי הגיע להסדרים עם רשויות המס לגבי הסרת מרבית המחדלים ונדון לשלושה חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות. בהתחשב בכך שההרשעה הינה בגין עבירות מע"מ הקשורות לאישום השלישי, ולא לעבירות הנובעות מאירועים אחרים, לא אתן לה משקל לחובתו.

לעניין נסיבות אישיות ומשפחתיות:

איידלין הינו יליד 1956. הוכר כנכה צה"ל בשיעור של 57% לצמיתות. סמוך לפני גזר הדין הגיע להסדר פשרה עם מע"מ לעניין כפל המס שהוטל עליו לגבי פעילות מאשא נשוא האישום השלישי בתחום האזרחי, כאשר הסכום שהסכים לשלם הוא כ-150,000 ש"ח. לטענת סניגורו, מצבו הכלכלי הינו בכי רע, הוא נאלץ למכור את דירתו וחי מכספי המכירה. איידלין הביע בדבריו לבית המשפט חרטה על ביצוע העבירות וסיפר על המחיר הנפשי הכבד שהוא ומשפחתו משלמים מאז ביצוען.

שוטלנד הינו יליד 1955. מחזיק בתעודת נכה צה"ל. עובד כיום כשומר בבית אבות במשכורת מינימום. תלויים כנגדו הליכים אזרחיים של הטלת כפל מס בגין עבירות המס נשוא האישומים, כאשר הסכום הנדרש ממנו הוא כ-700,000 ש"ח. משמש כאפוטרופוס של אחותו שהינה חסויה. הוצגו מסמכים בנדון. כן הוצגו מסמכי הבנק שלו מהם עולה כי הינו שרוי בחובות. בבעלותו מחצית דירה שאינו יכול ממש כל עוד אחותו, שהיא הבעלים של המחצית השניה, בחיים. אף הוא הביע חרטה ומסר כי ההשפעה של ההליכים הממושכים על מצבו הנפשי הינה קשה.

פסטובסקי הינו יליד 1978, עלה ארצה בהיותו בן 18 יחד עם אמו, והחל לעסוק בתחום הנקיון המוסדי, תחילה כשכיר ולאחר מכן כעצמאי ובעל חברה. בעת ביצוע העבירות היה בן 26 שנים בלבד. כיום הוא נשוי ואב לשתי בנות קטינות. לדבריו, רכש את חברת פאסט כשלחברה חובות כבדים, שילם את החובות בעמל כפיים במשך עשר שנים, ולאחר שהחברה קרסה עבד כשכיר. כיום הוא בעל עסק עצמאי ומעסיק 7 עובדים. עדיין מצבו הכלכלי קשה ונמצא בחובות של מאות אלפי ש"ח בהוצל"פ. הוצגו מסמכים.

בשל מכלול שיקולים אלה, ובעיקר חלוף הזמן והעדר עבר פלילי קודם ותיקים פתוחים, אשית על הנאשמים עונשים ברף התחתון של מתחם הענישה.

אני גוזרת על נאשם 1, איידלין, את העונשים הבאים:

15 חודשי מאסר בפועל, בניכוי ימי מעצרו.

שמונה חודשי מע"ת למשך שלוש שנים שלא יעבור עבירה בה הורשע.

קנס בסך 100,000 ש"ח או ארבעה חודשי מאסר תמורתו. הקנס ישולם עד יום 1.6.17.

אני גוזרת על נאשם 2, שוטלנד, את העונשים הבאים:

שנה מאסר בפועל, בניכוי ימי מעצרו.

שמונה חודשי מע"ת למשך שלוש שנים שלא יעבור עבירה בה הורשע.

קנס בסך 60,000 ש"ח או חודשיים מאסר תמורתו. הקנס ישולם עד יום 1.6.17.

עמוד 11

אני מפנה את **הנאשם 4, פסטובסקי**, לממונה על עבודות שירות, למתן חוות דעת בענייניו.

על החברות **מאשא ופאסט**, שאינן פעילות, אני מטילה קנס סמלי בסך 1,000 ש"ח לכל אחת.

הודעה זכות הערעור תוך 45 יום.

ניתן היום, י"ב טבת תשע"ז, 10 ינואר 2017, במעמד הצדדים.